

ВАРНАДСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА

Излиза всѣки петъкъ

Абонаментъ:

За година 55 лв.
За 6 месеца 30 лв.

Всичко, що се отнася до
вестника, да се изпраща до
кметството — Варна

Обявление:

Официални по 2 лв. на кв. сантиметър
търговски по споразумение.

Брой 1 лв.

Редакцията: Общинското управление, секретарията.

Брой 1 лв.

Хансъ Табарели.

Българската ривiera на Черно море

България е най-малкото осиновено дете на майка Европа. Типичен въпрос на матура въ старата Австрия: „Кога е сключенъ Санъ-Стефанския миръ“? . . . Силнитѣ ученици го знаеха: 1878.

Едва въ 1912 г. узна се у насъ, какво означаваше въ сжщностъ, постоянно мѣняващото се петно въ картата на Балканитѣ. Като че ли бѣ днесъ, спомнямъ си извънреднитѣ издания, когато тогава викаха: „голяма победа на българитѣ при Кръкъ клисе“.. При Люле Бургазъ, въ началото на ноември турцитѣ бѣха окончателно разбити. Ние младитѣ студенти бѣхме въодушевени отъ войната и виковетѣ за война. Пиехме брудершафъ съ българскитѣ комити; викахме да живѣе Австро-унгария и Кайзера. Ала—отъ тая България тогава у насъ създадоха оперета, —театрални герои, които, богъ знай, тѣ бѣха истински герои. Свѣтовната война доказа това твърдение. Проля се последната капка кръвъ за насъ да се признаемъ честно.

Въ златната книга на катедралата Ал. Невски въ София, всѣки може да чете, какъ тогава всѣки търсеше приятелството на България.

Голѣми владетели се разписаха. Като първи Вилхелмъ II, следъ това императрица Цита, германскитѣ князе и многобройни министри. Но какво означаватъ подписитѣ? Днесъ тѣ сж само крайно интересни.

По-важното е, че розитѣ още цвятятъ, че

ягодитѣ оздрейатъ че храбриятъ български селянинъ е все още храбъръ. Най-после хора, които сж любезни безъ предумисълъ.

Бѣло, зелено и червено, това сж цвѣтоветѣ на българитѣ. Невинно бѣла е неговата душа, зелени сж ливадитѣ въ красивата земя, червено е сърдцето, което носятъ на ржцетѣ си. Тѣй червено, както хилядни божуръ по планинитѣ.

* * *

Сега сме въ Варна. Черното море не е черно, но теменужно синьо. Между кулитѣ на Ривiera простира се божественъ плажъ.

Мълниеносно блѣскави вили въ задния фонъ. Самото градче единъ източенъ ребусъ. Бѣли петна, черни полета. Весело обикаляне при разходка; надписитѣ по улицитѣ въ кириловски шрифтъ, никой не може да ги прочете. Нѣма нищо. Грохнали колиби, старинни, сбръчкани балкони, остарѣли огради, тѣ разправятъ много.

Презъ бѣло синитѣ гръцки улички идва се въ прекрасни булеварди, да булеварди. Тукъ има отлично уредени хотели, съ всичко каквото може да се очаква въ Монте Карло или Ница. Само че тамъ не се чувствува кехлибарския мирисъ на Ориента. Тукъ до величествения, високо модеренъ театъръ, седи единъ кифладжия, единъ продавачъ на лимонада, отъ кжщата на среща чувашъ гра-

мофонъ . . . съ високъ тонъ. На площада се движатъ съ дрънкащи шпори офицери, около които се въртятъ нѣжни момичета. Петъ минути по-нататкъ изтегналъ се нѣкой циганинъ върху съборена стена. Нему е добре. Той спи . . .

* * *

Забележителното, трескаво море на Варна никога не спи. Съ бързи пулсирани удари, вълна следъ вълна тича на брѣга.

Единъ фаръ издава мѣстото, кждето младия царъ на страната, търси прибѣжище въ тихи часове: Евксиноградъ. Очарователниятъ монархъ, съ своята картинно красива италианска жена, живѣе тукъ въ малкъ рай, създаденъ съ покъртителна гражливостъ отъ баща му Фердинендъ, който съ удоволствие ботанизира, а освенъ това е голѣмъ ентомологъ и музикаленъ приятелъ.

Акациевия мирисъ е парфюма на тая очарователна царска вила. Чайки летятъ да-

лече на изтокъ и изглеждатъ като изящни аероплани.

Единъ скромнъ домашенъ параклисъ, незабелязанъ, при все, че тукъ е била благословена една кралица, ни напомня да скръстимъ ржце и да бждемъ смирени. Запалваме тънка свѣщъ за нищитѣ души. Една тѣсна пжтека ни сочи пжтя обратно на открито.

Това е Евксиноградъ.

* * *

Въ Варненското пристанище отпочиватъ обемиститѣ параходи на великитѣ сили: на англичанитѣ, италианцитѣ, французитѣ, преди да отпжтуватъ за Турция или Русия. Отпочиватъ, лежатъ. Моряцитѣ пѣятъ и сж щастливи, да прекаратъ една вечеръ въ тоя милъ градъ. Вечеръ блѣсти сребърната луна отъ небесния ширь.

Нѣжно свѣтятъ лампитѣ на твореца за тази балканска веранда, съ изгледъ къмъ Черното море.

П. Н. Антоновъ, управ. обш. лозовъ разсадникъ

КЪРШЕНЕ НА ЛОЗИТЪ

Подъ кършене се разбира преарѣване (пречупване) филизитъ на лозата на известна височина. Кършенето на лозитѣ се е практикувало и при старото лозарство. Изобщо взето кършенето е ставало и става неразумно, безразборно, ненавременно и най-често се е целяло да минатъ лозитѣ съ по-къси колове или пъкъ да се улесни обработката на почвата. Вследствие на всичко това, въ повечето случаи кършенето се явявало като вредно, вмѣсто полезно.

Преди всичко нека да проследимъ на какво се базира кършенето. Известно е, че лозата до къмъ края на лѣтото засилва своя рѣстъ—нейнитѣ филизи (лѣтораста) оставатъ все по-дълги, като върховетѣ имъ се удѣлжаватъ и числото на листата се увеличава.

Всѣки новъ листъ първоначално бива по-малкъ, неженъ и нѣма оня тъмно зеленъ цвѣтъ, какъвто има единъ по старъ листъ. А като се знае, че лозата, както и всички други растения се хранятъ (асимилиратъ) и чрезъ листата на лозата служатъ като органи за хранене. Нѣкои отъ тѣхъ сж до известно време готовановци — гости на лозата. Такива готовановци сж неразвититѣ, крехкитѣ, младитѣ листа.

И колкото броя на тия млади листа е по-голѣмъ, толкова по-вечко храна трѣбва да отдѣля

лозата за тѣхното изхранване. Безспорно броя на младитѣ листа ще бжде много по-голѣмъ при една буйна, силно растяща лоза, въ сравнение съ една слаба лоза. Сжщо така, броя на тия млади листа ще бжде по-голѣмъ при лози посадени въ влажни почви, гдето силния растежъ на лозата продължава до по-късно презъ лѣтото, въ сравнение съ лозитѣ застѣпени въ сухитѣ почви.

Освенъ младитѣ листа, като готованъ, който трѣбва да бжде изхраненъ, за лозата се явява ресата — плода. Знае се, че когато има повече гости на една трапеза, а храната е недостатъчна, то трѣбва да се отстранятъ едни (по маловажнитѣ), за да се нахранятъ и задоволятъ другитѣ (по важнитѣ).

И ето защо чрезъ кършенето се отстраняватъ по маловажнитѣ гости, каквито сж младитѣ листа, за да остане повечко храна на плода. Отъ горекананото се разбира, че листата първоначално, до като сж млади очакватъ на готово, но следъ времето преставатъ да очакватъ, а даватъ — асимилиратъ. Явно е, че ако преждевременно се отстранятъ младитѣ листа, не може да се разчита на помощъ за изхранването на плода и поради това гроздето на лозата ще остане зелено (бѣдно на захаръ, богато на киселина).

Сжщото положение ще се има ако при една

буйна лоза, или такава посадена въ влажна поява не се премахватъ (прекръшатъ) младитъ листа. На есень до късно по тия лози ще се срещатъ млади листа, които ще отнематъ храна, която иначе би могла да се използва отъ плода, за да узрѣе по-добре.

Не само върху степенъта на узрѣлостъта (качеството) на гроздето кършенето указва влияние, но и въ количеството — увеличението на реколтата, съ което, безспорно не може и не трѣбва да се отива до крайности, защото неминуемо ще последва едно изтощение преждевременно отслабване на лозитѣ.

Като се има предъ видъ, горното, допълнено и съ слѣднитѣ положения.

1) Че *паразити* за лозата сж още страничнитѣ лѣторастаи (колтуцитѣ), които трѣбва често да се премахватъ, за да се пести храната за гроздето.

2) Че *младитѣ*, едно, две и три годишни лоза въ нѣкой случай не трѣбва да се кършатъ, защото за усиляването си (задълбочаването на коренитѣ си) тѣ трѣбва да иматъ колкото се може повече листа.

3) Когато *една лоза се кърши*, по-добре се развиватъ най-долнитѣ и при основата на лѣторастнитѣ пъпки, което е отъ значение при чеповата рѣзидба, гдето се рѣжи на 2—3 очи. Обратното е лѣкъ — не трѣбва да се кършатъ двата филиза, отъ които единия на следната година ще се остави на 4—5—6 пъпки, когато лозата се рѣже по система „Д-ръ Гюйо“.

4) Че съ *кършенето* може за смѣтка на количеството да се понижи качеството на гроздето и

5) Че на лозата трѣбва да се остави *достатъчен брой листа*, за да се гарантира узрѣването на гроздето, като се пренебрегне количеството и пр. и пр. Като се знае всичко това, то може да се дадатъ едни ржководни указания за времето и начина по който трѣбва да се извърши кършенето, а именно:

1) *По-рано ще трѣбва да се кършатъ ония лози, при които има закъсняване въ узрѣването на гроздето.* А тия лози сж буйнорастящитѣ, наклоннитѣ къмъ изрѣсяване, младитѣ

следъ 4 годишната имъ възраст, засаденитѣ въ нискитѣ и влажни почви и често тия, които сж на подложка Монтикола и Мурведъръ хрупстрисъ 1202, *всички тия лози ще си кършилв веднага следъ като прецвѣтятъ.* Тѣ могатъ да бждатъ и само нѣколко на брой въ едно лозе.

2) По сжщото време, *веднага следъ прецвѣтяването* ще трѣбва да се кършатъ и всички по-буйни лози отъ раннитѣ сортове грозда—Перла де ксаба, чаушъ, шасла-доре и пр.

За ускоряване узрѣването на гроздето при раннитѣ сортове грозда, отъ голѣмо значение е и времето, когато се извършва последната — лѣтна копанъ на почвата, който въпросъ отдѣлно ще бжде разгледанъ въ една отъ следващитѣ наши страници.

3) *Всички останали лози, но въ никой случай не и слабитѣ, съ цель увеличение и подобрене на реколтата да се кършатъ покъсно, въ началото на месецъ августъ* когато лѣтораститѣ сж се вдървили до къмъ половината отдолу нагоре и гроздето е започнало да умеква, боядисва при червенитѣ сортове и избистрюва—при бѣлитѣ.

Кършенето всѣкога трѣбва да се извърши така, че надъ най-високо стоящиятъ гроздъ останатъ 10—12, а още по-добре, ако височината на коловетѣ позволява, 15—16 листа. Оставятъ ли се по-малко листа, то опасността неузрѣването на гроздето е голѣма. Кършенето ще трѣбва да се повтори и потрети съ цель да се отстранятъ всички новонзкарали филизи. Сжщитѣ много често се нападатъ отъ пероноспората, а при нѣкои сортове и отъ оидиума.

Едновременно съ кършенето да се премахватъ и отъ страничнитѣ филизи [колтуци]. При лози на които колцитѣ сж кжси, вмѣсто да се върши и за въ бждаще досегашнитѣ грѣшки съ безразборното кършене, при което само за това, че колцитѣ сж кжси, се остава на лозата много по-малкъ брой отъ необходимитѣ листа, то най-препоржчително е да се съединятъ лѣтораститѣ отъ две съседни лози и да се привържатъ общо, като гирляндъ.

Предимствата на овозната захаръ предъ фабричвата

Не отдавна вестницитѣ се пълняхъ съ най-разнообразни, примамливи реклами, като много отъ тѣхъ се придружаваха съ разни карикатури и се повтаряхъ все едни и сжщи думи: Я ж те захаръ! Захаръта е сила! Захаръта е храна! Тя е абсолютно необходима за човѣка!

Познавайки хорскитѣ слабости, фабрикантитѣ

и продавачитѣ на захарни издѣлия правятъ всичко възможно да убедятъ мало и голѣмо, бедни и богати, граждаи и селяни, че захаръта е необходима храна за всички. Прибѣгваха до мнения на разни лѣкари и учени. И всичко това се правешъ за благо на народа!?

Нѣмаме за цель да правимъ реклама за пол-

зата отъ захарта, нито пъкъ да възставаме противъ домогванията на производителитъ на захарни издѣлия. Искаме да привлечемъ вниманието на обществото върху единъ твърде цененъ захаренъ продуктъ отъ съвършено естественъ произходъ. Това е медътъ. Продуктъ на неуморната дейностъ на трудолюбивитъ пчели, медътъ е не само хранителенъ, но има и всички качества на концентрирана храна и лѣкъ.

Хранителнитъ качества на меда се дължатъ на неговитъ съставни части. Той съдържа гроздова и овощна захаръ, известна подъ названията глюкоза и леулоза, примесена съ слабо количество вода, минерални вещества и мравчена киселина.

Сжществена разлика между обикновената фабрична захаръ и меда се състои въ състава на тѣзи продукти. Фабричната захаръ е чиста декстроза, която по никакъвъ начинъ не може да се усвоява подъ такава форма отъ организма, а трѣбва прѣдварително да се превърне въ глюкоза и малтоза или леулоза.

Вдръкната подъ кожата, обикновената фабрична захаръ не се използва отъ тѣлото, а се изхвърля чрезъ пикочѣта навънъ, така както и захарина. Това е най-сигурното доказателство, че обикновената фабрична захаръ не може да се използва направо отъ тѣлото, и че за да се използва, тя трѣбва да се превърне въ глюкоза и малтоза, т. е. въ гроздена и въ овощна захаръ. А това става въ червата.

Пчелиниятъ медъ има това голѣмо предимство предъ фабричната захаръ, че е готовъ да се всмучи отъ стомаха и червата и може да влѣзне сигурно, бързо и напълно въ кръвта.

Друга сжществена разлика между фабричната захаръ и меда сж *витаминоитѣ*. Фабричната захаръ е съвършено лишена отъ витамини. А всѣки хранителенъ продуктъ, който нѣма животворнитъ витамини, е наполовинъ хранителенъ, той представя тѣло безъ душа, цвѣте безъ ароматъ, слънце безъ топлина. Обратно, медътъ съдържа всички видове витамини. На тѣзи основни различия се дължатъ голѣмитъ предимства на меда предъ фабричната захаръ. Затова *медътъ е не само отлична храна, но и чародейно лѣчебно средство*.

Нашата митология е пълна съ много чудни приказки за събиране на меда отъ хиляди лѣковити билки. И старитъ българи, безъ да сж били запознати съ витаминитъ, цѣли столѣтия сж употребявали меда като храна и като лѣкарство.

Българитъ сж били известни като пчелари и медътъ имъ е служилъ като отлична храна. Тогазъ когато една супена лъжица медъ произвежда 100 калории топлина въ организма, сжщата то-

плина се получава отъ двойно по-голѣмо количество фабрична захаръ. По хранителнитъ си свойства единъ килограмъ медъ се равнява на $3\frac{1}{2}$ кгр. месо, на 12 кгр. зеле и др. Така, че медътъ е много по-икономиченъ, отколкото обикновената захаръ.

Голѣмитъ хранителни качества и лѣчебни свойства на меда сж изпитани и доказани отъ ученитъ на цѣлъ сѣтъ. Безъ да дава нѣкакви неизползвани остатъци, медътъ дава храна на кръвта, сила на мускулитъ, освежава нервната система, дари бодростъ, младостъ, свежестъ и хубостъ.

Медътъ може да замѣни фабричната захаръ въ всѣки случай съ много по-голѣма полза. При това, всѣки може да стане производител на медъ, защото всѣко семейство може да си създаде и отгледва по 1—2 и повече кошери пчели. Днесъ $\frac{3}{4}$ отъ печалбитъ, които добиватъ захарнитъ фабрики, се изнасятъ въ чужбина, защото фабрицитъ сж съградени и експлоатирани съ чужди капитални. Пчеларството въ страната, покрай голѣмото икономическо значение, ще облагороди характеръ на хората, които могатъ да почерпятъ хиляди примѣри за образцовъ задруженъ животъ и трудъ, ще осигури богатъ хранителенъ и лѣчебенъ продуктъ за всѣки. Използванъ въ живота, медътъ може да излѣкува маса остри и трайни недъзи, които днесъ се лѣкуватъ съ скжпи чуждестранни лѣкарства.

Както и фабричната захаръ, медътъ има известно влияние върху жжитѣ. Захарнитъ останки ферментиратъ въ устата, образуватъ се киселини, които нападатъ жжната глечъ и създаватъ чести разяждания на жжитѣ. При спазване на добра хигиена и съ усвояване на навика да се измиватъ редовно жжитѣ, тази опасностъ може да се избѣгне. Въ това отношение овощията сж предпочителни, защото тѣхната захаръ е естествена и не засяга жжитѣ.

Родители, учители, лѣкари, общественици, предпочитайте меда и овощията, заради тѣхната естествена захарностъ, заради тѣхнитъ витамини и минерални соли. Предпочитайте ги предъ всички изкуствени фабрики на бѣлата захаръ.

Привиквайте децата къмъ тѣхъ, увѣрени, че сте изпълнили родителския си, учителския си и обществения си дългъ. По природа човѣкъ е плодоядно животно. Въ интереса на собственото му здраве и за бждащето на човѣчеството, човѣкъ трѣбва да си остане плодоядецъ, а не мършо-ядецъ.

Чистотата най-сигурно ни пази отъ мухитъ.

Мухата, всъки знае, не само е досадна, но и опасна. Тя се храни не само съ сладкиши и медъ, но и съ всъкаква мръсота. Надъ кофата или ямата съ сметъ и други нечистотии се виятъ стотици мухи. Отъ тамъ тѣ прехвъркватъ въ къщи, по ястия, по плодове, по прибори, по лицата ни. Достатъчно е мухата да попадне на бунището или на двора, на улицата, върху нѣкол нечистотия — хрчка, гной, испражнения — за да ни навести замърсена и носяща безброй болестни зародиши (на туберкулоза, дифтерия, кръводристъ, тифъ, детска диария и др.). Чудно ли е, защо презъ лѣтото, и особено когато има много мухи, ние имаме едновременно и епидемии, повлачишни заболявания отъ поменатитъ и други заразни болести?

Па и обяснимо е: трудно, да не кажемъ невъзможно, е да се опазимъ отъ мухитъ. Пръкнагъ ли въ селището ни мухи, ние се излагаме, колкото и да се пазимъ, на тѣхното замърсяване. Не всичко можемъ да скриемъ отъ мухитъ. Пъкъ и да го скриемъ, не винаги можемъ, когато се хранимъ, да го опазимъ отъ тѣхъ. Не помагатъ нито мухоловкитъ, нито затваряне врати и прозорци, нито мрежи и други изтрѣбителни сръдства, аъ които не всъки може да харчи пари.

За да можемъ да се боримъ съ мухитъ, трѣбва добре да ги познаваме. Домашната муха е добре изучена. Знаемъ де и какъ се размножава, на какво налита, какво обича и отъ какво отбѣгва.

Знаемъ, че мухата се размножава извънредно бързо. Тя може да даде презъ едно лѣто съ стотици милиона поколѣния.

Яйцата си мухата снася въ сметъта, въ торъта (оборното гюбре), въ мучничитъ мѣста и въ всъки гниещъ опадъкъ. Въ чисти и сухи мѣста тя не снася яйцата си. Отъ яйцата се излюпватъ личинки. Личинкитъ се превръщатъ на мухи. Това се извършва въ 10 до 30 дни, споредъ въшнитъ условия.

За да успѣемъ въ борбата си съ мухитъ, трѣбва да насочимъ всичкото си внимание и да положимъ всичкитъ си усилия да премахнемъ злачнитъ мѣста, дето могатъ да се размножаватъ мухитъ — да унищожимъ всичкитъ имъ полози.

А за това трѣбва:

1. Да подържаме въ най-голѣма чистота жилищата си — кухни, стан, дворове, отходни мѣста.

2. Всичката сметъ и къщии опадаци да събираме въ добре затворени, не пропускащи ни-

каква муха сждове и мѣста.

3. Да се премахнатъ всъкакви бунцища по мегдани и край селищата.

4. Никога да не се препълватъ сждоветъ и ямитъ за сметъ и на време да се изпразватъ.

5. Торищатада се изхвърлятъ не по-рѣдко отъ всъки 7—8 дни (за да не дадемъ възможностъ отъ яйцата да се излюпятъ личинки и мухи).

6. Торищата да поливаме отъ време на време съ варово млѣко (1 кг. варъ, размита въ 4—5 литри вода).

7. Обори, кочини, курници да се почистватъ всъки день.

8. Бунищата и торищата да се посипватъ съ варъ, или съ пепель или съ прѣстъ (земя).

9. Въ кухни, въ гостилници и други мѣста, дето готвимъ и се хранимъ, грижливо трѣбва да се събиратъ всички опадъци и остатъци отъ храна въ плътно затворени сждове, които да се поддържатъ отгвѣнъ чисти и навреме да се изнасятъ, изхвърлятъ въ добре затворени ями.

10. Лѣте всъки день да се измиватъ съ вода и сапунъ маси омивалници, да се приберватъ съ влажна утрепка подоветъ. Нуждничитъ да се поддържатъ въ най-голѣма чистота.

За борбата съ мухитъ сж нуждни общи усилия. Това показва, че мухитъ сж общъ врагъ на здравето и живота ни. Поотдѣлно едва ли нѣкой може да постигне що-годе резултати.

Дето се постигне обща чистота и порядъкъ, тамъ мухитъ най-малко ще намѣрятъ условия за вирѣне.

Мухата е белегъ на мръсота и немара. Чистотата е най-голѣмиятъ ѝ врагъ.

Обява

№ 290

Ветеринарното отдѣление при Варненската градска община, съобщава на гражданитъ, които иматъ кучета, безрлично какви сж тѣ, да ги отведатъ въ сщцото отдѣление, което се намира до пазаря на добитъкъ за прегледъ и регистрация и маркиране най-късно до 15 юлий т. г. следъ която дата ще се предприеме обща ревизия по къщитъ.

На тия стопани, които не сж представили кучетата си за казания прегледъ ще се съставятъ актове и глобяватъ до 2000 лв., а кучетата имъ ще се отравятъ.

Отъ Ветеринарното отдѣление.

Г. ВЪЛКОВЪ — пожаренъ командиръ

Законъ за защита срещу пожаръ

Напоследъкъ се издадоха отъ разни държавни учреждения наредба за предпазване отъ пожаръ. Безспорно е, че всички наредби относително пожара сж необходими и полезни, но за да има една организация въ контролата по изпълнението имъ, всички тѣзи наредби трѣбва да бждатъ систематизирани и събрани въ едно, подъ името на единъ законъ, който ще даде правото и задачата на онези органи, които иматъ прѣка и единствена задача да контролиратъ съблюдаването на противопожарнитѣ мѣрки.

Такъвъ законъ одавна е сществувавал въ европейскитѣ държави, който е обобщилъ всички наредби въ единъ законъ, и даже въ Швеция е достигналъ до това положение на авторитетностъ, че за да се отпусне обитаването на една нова постройка въ комисията на преглеждането, освенъ архитекта, представителъ отъ пожарната команда даже присѣтствува и членъ отъ куминочистачното дружество. Тази разпуснатостъ на наредбитѣ които четемъ въ нѣкой броеве на Държавния вестникъ, полицейскитѣ наредби, закона за контрола парнитѣ котли, закона на взривнитѣ вещества, закона за селскитѣ и градски общини, закона за благоустройството на населенитѣ мѣста,

правилникъ за кино-опреатори, сжщо дирекцията на труда дава нѣколко наредби за хигиената, безопасността и труда въ индустриалнитѣ заведения, наредби за поставяне на пожарогасители въ разни театри, кина, фабрики, въ архивитѣ на държавни учреждения, бензини и петролни складове, едно че обременява гражданина работодателъ и притежателитѣ да търсятъ тѣзи наредби и да се справятъ съ тѣхъ и друго че се изгубва едно систематично провеждане на противопожарни мѣрки и е невъзможна една ефикасна контрола за изпълнението имъ.

Повикването на пожарнитѣ команди въ потушаването на безредие, бунтове и манифестации сжщо не е точно опредѣлено, и въ такъвъ случай излизането ѝ отъ личното предназначение при евентуални отговорности, нѣма законъ които могатъ да я защитятъ и опредѣлени срѣдства за борба.

Ето защо време е еа се очартаятъ пжтищата на правилно функциониране на единъ новъ институтъ, какъвто е пожарната команда, която доби вече своята физиономия, чиито действия озаконени ще дадѣтъ основание на една здрава организация, която достойно и смислено ще пази имотитѣ на това гражданство, на което служи.

По въпроса за гробищата въ Варна преди освобождението*)

(Изъ архивата на варненския музей)

Тукъ предаваме едно официално писмо, подъ № 131 отъ 21 юлий 1863 г., на варненския руски вице-консулъ до Негово Високородиѣ Е. П. Новиковъ, въ Цариградъ, повѣреникъ на рускитѣ работи по горния въпросъ.

Ето въ преводъ самото писмо:

М. Г.

Евгений Петровичъ,

Въ Варна сществува обичай щото покойникитѣ да се погребватъ въ двороветѣ на градскитѣ църкви. Вънъ отъ града погребватъ само беднитѣ и суранникитѣ; затова и сществуваатъ две гробища, въ които безплатно лежатъ коститѣ на бедни човѣци. Тия гробища се намиратъ въ единъ жалкъ видъ. Разбира се, че всички ония, които желаятъ да погребватъ своитѣ родственници въ църковния дворъ, градската община ги заставя да пла-

тятъ достатъчно скжпо и, по такъвъ начинъ, направила е за себе си отъ гробищата източникъ за доходъ. За да се увеличи дохода, следъ три години, а понѣкога и по-рано, изкопаватъ коститѣ на покойника и въ една отъ упоменатитѣ църкви ги турятъ въ нарочно сществуващата костница, а въ другата събиратъ коститѣ въ малка торбичка и я турятъ въ жгѣла въ сщия гробъ, следъ което ги отсѣпватъ на дуугъ покойникъ.

Всрѣдъ тѣсния градъ, съ такива сжщо улици, такъвъ обичай е твърде вреденъ. Особено страдатъ отъ него ония, които живѣятъ близо около църквата. На мене сж се оплаквали, че въ влажно време миризмата отъ гробищата бива твърде тежка. За да се избавятъ отъ това неудобство 30 човѣци, които живѣятъ около църквитѣ, лодадоха молба на карантинната управа да забрани погребването на покойници въ града. Карантинниятъ лѣкаръ и лѣкарьтъ на пехотния баталионъ, който се намира въ Варна, разгледаха гробищата и обявиха, че тѣ наистина могатъ да причинятъ голѣма вреда на общественото здраве и вече писаха въ Цариградъ, щото отсега да се забрани да се погребватъ покойници въ чертитѣ на града.

Карантинниятъ лѣкаръ и горепоменатитѣ жи-

*) Материали за историята на Варна.

Обяснителни бележки

за лицата и мѣстноститѣ на които се именуватъ улицитѣ на градъ Варна.

Продължение отъ брой 312.

122. *Крепостна* Улица минаваща покрай старата крепостъ „Кадъръ Баба“. И сега още тази частъ на града носи името на крепостта.
123. *Лаврентий* Ученикъ на Кирилъ и Методи и другаръ на Климента.
124. *Лозенъ градъ* Градъ въ Тракия. Известенъ по бойоветѣ презъ 1912 г. съ турцитѣ.
125. *Люле-Бургасъ* Градъ въ Тракия известенъ по войната презъ 1912 г. гдето следъ 5 дневни бойове турцитѣ бѣха сломени.
126. *Любенъ Каравеловъ* Поетъ и революционеръ, роденъ въ Копривщица. Замѣстникъ на Раковски, ржководителъ на революционното движение въ Букурещъ — душата на централния комитетъ. Доживѣ освобождението, но не можа да се радва.
127. *Македония* Страна българска, която е населена съ българи и дала много жертви за свободата си, обаче и до сега не може да ѝ се радва.
128. *Маломиръ* Български ханъ. Царувалъ мирно, строилъ пжтища, мостове, а особено се отличилъ по строене водопроводи 832—837 год.
129. *Манчестеръ* Голѣмъ фабриченъ и търговски градъ въ Англия.
130. *Марицъ С. Дриновъ* Родомъ отъ Панагюрище, завършилъ историко-филологическия факултетъ въ Москва, именитъ български ученъ, историкъ съ европейска известностъ, професоръ въ Харковския университетъ. Презъ освобождението князь Дондуковъ го назначава за управляющъ отдѣла на народ. просвѣщение (видъ министръ) слага началото на просвѣтното дѣло въ нова България. Основалъ е бележитото „Периодическо списание“.
131. *Марица* Най-голѣмата рѣка въ Южна България.
132. *Мария Луиза* Княгиня, майка на царствувания Царъ Борисъ III. Починала на 18.1 1898 г.
133. *Марко Балабановъ* Дѣецъ по черковния въпросъ, вещь публицистъ и писателъ редакторъ на сп. „Читалище“ — Цариградъ 1870 г. и в. „Вѣкъ“ 1874 г. делегатъ на българ. народъ презъ 1876 г. въ западно-европейскитѣ столици на великитѣ сили; министръ на Външнитѣ Работи въ I Българско М-ство 1879 г. 5 юлий, следъ това дипломатич. представителъ въ Цариградъ и Атина.
134. *Мачинъ* Средище на българския духъ и езикъ въ стара Добруджа, превзетъ на ножъ отъ частитѣ на 4-а пех. Преславска дивизия. Презъ войната 1915/18 г. при сломяването съпротивата на частитѣ прикриващи настжплението на руската армия презъ Дунава при което по улицитѣ на сжция е воденъ ржкопшень бой.
135. *Мелникъ* Градъ въ Македония. Въ старата българска история е известенъ като голѣма крепостъ при царуването на Самуила.
136. *Миленъ камъкъ* Мѣстото гдето се е водило ожесточено сражение на Ботевата чета съ турцитѣ.
137. *Митрополитъ Симеонъ* Роденъ въ гр. Бургасъ 1840 г. пръвъ варнен. български владика. Развива училищно-просвѣтна и благотврителна дейностъ. Откриването приютъ за работн. деца е негово дѣло.
138. *Мусалла* Най-високия връхъ на Рила — 2923 м. морска височина.
139. *Митрополска* Улица край Митрополията.

тели молиха и мене да се обърна и къмъ Васъ, М. Г., съ почитателно ходатайство да имъ помогнете предъ Високата Порта съ Вашето влияние.

Като съчувствувамъ напълно на предприетото дѣло, азъ се съгласихъ да ходатайствувамъ предъ Васъ, М. Г., но въ своя редъ азъ взехъ просившиятъ обещание, че ще изпълнятъ слѣдующитъ три условия:

1) Да оградятъ гробището, което се намира извънъ града, и което и до сега стои неоградено. Тъй като то не донасяло доходъ на града, никой не се грижи за него; всѣкой минаващъ турчинъ може свободно да се подиграва съ него; а презъ зимата кучета и други звѣрове безпокоятъ гробоветъ на покойницитъ.

2) Съ течение на времето да се построи на гробището малка църква или параклисъ.

3) До се задължатъ свещеницитъ да придружаватъ покойницитъ до самия гробъ, а не да завършватъ както тиа е било до сега, цѣлиятъ обрядъ въ градската църква. Такова злоупотребуване отъ свещеницитъ зле действава на народа, който е привикналъ къмъ мисълта, че гробището не е благословено, на което свещеницитъ не отиватъ да четатъ молитви: това злоупотребуване, което се е загнездило въ Варна е съвършено противно на църковнитъ правила.

А. И-ий.

ЗАПОВѢДЪ

79

гр. Варна, 22 юни 1933 год.

§ 3

Предъ видъ на това, че досегашния опитъ да се бере цвѣтя отъ липовитъ дръвчета по улицитъ на града, даде отрицателенъ резултатъ, тъй като съ брането му се чупятъ клоноветъ и гражданството се лишава отъ приятния миризъ, който дава този цвѣтъ, на основание чл. 64 п. 4 отъ закона за градскитъ общини,

Заповѣдвамъ:

1. Забранявамъ брането на цвѣта отъ липовитъ дръвчета въ града. Нарушителитъ ще бждатъ глобявани най-строго.

2. Поканвамъ г. г. гражданитъ да си взематъ бележка отъ тази заповѣдь, и да внушатъ на децата си да я спазватъ най-точно, както и да съдействуватъ на общинската власть за прилагането ѝ.

Преписъ отъ настоящата ми заповѣдь да се изпрати на Господина Варнен. Окр. Управителъ за сведение и на г. гражданитъ за съдействие.

Кметъ: (п.) Ас. Брусевъ

Легация на Чехословашката република.

София, 21 май 1933 г.

До Господинъ

А. БРУСЕВЪ кметъ на градъ
Варна

Уважаеми Господинъ Кмете,

По заповѣдь на Министерството на Външнитъ работи въ Прага си позволявамъ да Ви предамъ искреннитъ благодарности за отличния и необикновено сърдеченъ приемъ на чехословашката делегация, на която бе дадена възможность да признае природнитъ хубости и всички курортни институти на Вашия градъ. Отъ името на делегацията и Министерството, както и отъ мое име, изказвамъ Ви най-добри благопожелания за бждашето разцвѣтяване на Вашия градъ, управата на който подъ Ваше ръководство, прави всичко възможно да го издигне като първостепенно курортно мѣсто на Черно море. Въ всичко това имахъ възможността лично да се увѣря при миналогодишното си посещение на Варна.

Голѣмото посещаване отъ страна на моитъ съотечественици доказва, че въ Чехословашко добре оценяватъ, както природнитъ хубости на града Варна, така и усилията на неговата управа да достави нуждния комфортъ и да направи приятно пребиваването на много гости. Надѣвамъ се, че съ сключването на търговската и клирингова спогодби, тѣзи дългогодишни връзки на Варна съ Чехословашко, още повече ще нарастнатъ.

Моля, да имате любезността и предадете благодарноститъ и на другитъ господа, които взеха участие въ приема на делегацията, и да приемете увѣренията ми за коитъ отлични къмъ Васъ почитания.

Отъ Чехословашкия Пълном. Министъръ.

